

Zakres wiedzy i umiejętności oraz wykaz literatury

I etap

1. Obszary umiejętności

1. Lokalizowanie obiektów na mapach fizycznych.
2. Rozwiązywanie problemów geograficznych z zastosowaniem obliczeń.
3. Prezentowanie i interpretowanie wiedzy geograficznej.
4. Korzystanie z różnych źródeł informacji.
5. Posługiwanie się ze zrozumieniem podstawową terminologią geograficzną.
6. Stosowanie wiedzy geograficznej w życiu, aktualizacja wiedzy.

II. Treści kształcenia - Geografia fizyczna świata

1. Treści kształcenia zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego z geografii dla III etapu edukacyjnego.
2. Treści kształcenia wykraczające poza ww. podstawę programową.

Uczeń:

- 1) oblicza powierzchnię na mapie i w terenie na podstawie map wykonanych w różnych skalach; wyznacza skalę mapy na podstawie odległości i powierzchni;
- 2) interpretuje zjawiska geograficzne przedstawiane na wykresach, w tabelach, na schematach i modelach;
- 3) oblicza wysokość górowania Słońca w dowolnym miejscu na Ziemi w dniach równonocy i przesileni;
- 4) oblicza szerokość geograficzną dowolnego punktu na powierzchni Ziemi na podstawie wysokości górowania Słońca w dniach równonocy i przesileni;
- 5) oblicza długość geograficzną dowolnego punktu na powierzchni Ziemi na podstawie czasu miejscowego; posługuje się ze zrozumieniem pojęciem czasu urzędowego;
- 6) opisuje różnice między astronomicznymi, kalendarzowymi i klimatycznymi porami roku oraz wyjaśnia przyczynę występowania dni i nocy polarnych;
- 7) wyjaśnia mechanizm cyrkulacji powietrza na Ziemi w skali globalnej i lokalnej;
- 8) wskazuje przyczyny nierównomiernego rozkładu temperatury powietrza i opadów, oblicza zmiany temperatury powietrza wraz z wysokością;
- 9) rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie rocznego przebiegu temperatury powietrza i sum opadów;
- 10) wyjaśnia zmiany klimatu, w tym wynikające z działalności człowieka;
- 11) charakteryzuje sieć rzeczną i typy genetyczne jezior na poszczególnych kontynentach, opisuje zasoby hydrosfery;
- 12) wskazuje rozmieszczenie wielkich form ukształtowania powierzchni Ziemi.

III. Literatura

1. Atlas geograficzny świata i Polski dla gimnazjum.
2. Wolniewicz P., *Złoto i góry*, Geografia w Szkole nr 2/2015, s. 4-5.
3. Trojan K., *Jaskinie i ich ochrona*, Geografia w Szkole nr 3/2017, s. 4-8.

II etap

I. Obszary umiejętności

Takie same, jak w poprzednim etapie oraz:

1. Lokalizowanie obiektów na różnych mapach.
2. Rozwiązywanie problemów geograficznych z zastosowaniem obliczeń, w tym obliczeń w zakresie geografii społeczno-ekonomicznej (np.: udziału procentowego, wskaźników gospodarczych, demograficznych).
3. Prezentowanie i interpretowanie wiedzy geograficznej, uogólnianie i wnioskowanie.
4. Przewidywanie skutków ingerencji człowieka w środowisku w skali lokalnej i globalnej.
5. Ocenianie działalności gospodarczej, społecznej i politycznej w kategoriach geograficznych.
6. Korzystanie z różnych źródeł informacji.
7. Stosowanie wiedzy geograficznej w życiu, aktualizacja wiedzy.

II. Treści kształcenia – Geografia regionalna świata ze szczególnym uwzględnieniem Afryki.

1. Treści kształcenia zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego z geografii dla III etapu edukacyjnego.
2. Treści kształcenia wskazane w I etapie konkursu.
3. Treści kształcenia wykraczające poza ww. podstawę programową:
  - 1) położenie, granice i podział polityczny Afryki,
  - 2) przyczyny i konsekwencje migracji ludności w różnych państwach,
  - 3) zróżnicowanie religijne ludności; wpływ religii na postawy społeczne i gospodarkę;
  - 4) związki między głównymi cechami środowiska przyrodniczego a głównymi kierunkami rozwoju gospodarczego,
  - 5) problemy wynikające z eksploatacji zasobów naturalnych,
  - 6) przyrodnicze i pozaprzyrodnicze przyczyny i skutki zakłóceń równowagi ekologicznej,
  - 7) przyczyny, przebieg i skutki konfliktów zbrojnych w wybranych regionach współczesnego świata.

III. Literatura

Taka sama, jak w etapie pierwszym oraz

1. Wrona J., *Egipt – dar Nilu*, Geografia w Szkole nr 4/2017, s. 12-16.
2. Wrona J., *Geograficzne przydomki krajów*, Geografia w Szkole nr 1/2017, s. 44-46.
3. Szewczyk J., *Jambo, czyli Kenia*, Geografia w Szkole nr 3/2016, s. 18-23.

III etap

I. Obszary umiejętności

Takie same, jak w poprzednich etapach oraz wykraczające poza podstawę programową. Uczestnik:

- 1) przygotowuje prognozę pogody na podstawie mapy synoptycznej
- 2) ocenia procesy i zjawiska, szczególnie społeczno-ekonomiczne,
- 3) porównuje np.: regiony Polski, na podstawie materiałów źródłowych.

II. Treści kształcenia - Geografia Polski.

1. Treści kształcenia zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego z geografii dla III etapu edukacyjnego.
2. Treści kształcenia wskazane w I i II etapie konkursu.
3. Treści kształcenia wykraczające poza ww. podstawę programową:
  - 1) występowanie gleb strefowych i niestrefowych w Polsce;

- 2) rozwój demograficzny Polski na podstawie danych statystycznych, zmiany kształtu piramidy wieku i płci ludności Polski wraz z rozwojem gospodarczym;
- 3) zmiany procesów urbanizacyjnych i osadnictwa wiejskiego a przemiany gospodarcze i społeczne w Polsce;
- 4) czynniki lokalizacji przemysłu;
- 5) związki między rozwojem turystyki w Polsce a warunkami przyrodniczymi oraz dziedzictwem kultury;
- 6) miejsce Polski na politycznej i gospodarczej mapie świata.

III. Literatura

Taka sama, jak w etapie pierwszym oraz

1. Namyślak B., Burchacka M., *Energia w Polsce*, Geografia w Szkole nr 4/2017, s. 8-11.
2. Trojan K., *Wisła, rzeka możliwości*, Geografia w Szkole nr 1/2017, s. 4-7.
3. Trojan K., *Zmienny kraj*, Geografia w Szkole nr 4/2016, s. 10-12.

UWAGI

1. Konkurs polega na rozwiązaniu testu pisemnego wielozadaniowego różnicującego, w którym wykorzystano materiały źródłowe graficzne (mapa, wykres, schemat, fotografia), statystyczne i tekstowe.
2. Treści i umiejętności kolejnych etapów sumują się.
3. Wskazana literatura jest obowiązkowa.
4. Uczestnicy mogą korzystać z prostych kalkulatorów.
5. Na każdym etapie uczestnicy powinni być wyposażeni w przybory kreślarskie (linijkę, cyrkiel, ołówek i kilka kolorowych kredek).

**Regionalny Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli
i Informacji Pedagogicznej
„WOM” w Rybniku
ul. Parkowa 4a
44-200 Rybnik**

**Protokół
eliminacji szkolnych Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Geografii
dla uczniów dotychczasowych gimnazjów woj. śląskiego
w roku szkolnym 2017/2018**

Nazwa szkoły .....

Adres i telefon .....

Adres internetowy .....

Gmina/Powiat .....

Wydział Nadzoru Edukacji/Delegatura Kuratorium Oświaty w .....
/wybrać właściwy podmiot nadzorujący szkołę/.

Szkolna Komisja Konkursowa w składzie:

Lp.	imię i nazwisko nauczyciela	funkcja	miejsce pracy wpisać ,w przypadku nauczyciela zatrudnionego w innej szkole	podpis
1		Przewodniczący		
2		Członek		
3		Członek		

stwierdza, że:

1. pobranie zestawu konkursowego ze strony internetowej konkursów odbyło się zgodnie z zasadami określonymi w § 18 Regulaminu Konkursu,
2. eliminacje szkolne Konkursu zostały przeprowadzone zgodnie z Regulaminem zatwierdzonym przez Śląskiego Kuratora Oświaty.

Liczba uczniów biorących udział w konkursie .....

Liczba uczniów, którzy osiągnęli 85 % i więcej punktów .....

Dodatkowe informacje o przebiegu Konkursu .....
.....

.....
miejsowość, data

.....
podpis Przewodniczącego Szkolnej Komisji Konkursowej

ZAŁĄCZNIK NR 2 A

**Wykaz uczniów,
którzy osiągnęli 85 % i więcej punktów na etapie szkolnym
Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Geografii
dla uczniów dotychczasowych gimnazjów woj. śląskiego
w roku szkolnym 2017/2018**

Lp.	imię i nazwisko ucznia (wg malejącej liczby uzyskanych punktów)	data urodzenia ucznia	miejsce urodzenia ucznia	klasa	liczba uzyskanych punktów	ID szkoły

.....
data

.....
pieczętka szkoły

.....
podpis Dyrektora szkoły

**Regionalny Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli
i Informacji Pedagogicznej
„WOM” w Rybniku
ul. Parkowa 4a
44-200 Rybnik**

**Protokół
eliminacji rejonowych Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Geografii
dla uczniów dotychczasowych gimnazjów woj. śląskiego
w roku szkolnym 2017/2018**

Wojewódzka Komisja Konkursowa z siedzibą w .....

Lp.	imię i nazwisko członka komisji wojewódzkiej konkursu	funkcja	podpis
1		Koordynator etapu rejonowego	
2		Członek	

stwierdza, że eliminacje rejonowe Konkursu zostały przeprowadzone zgodnie z Regulaminem zatwierdzonym przez Śląskiego Kuratora Oświaty.

Liczba uczniów, którzy przystąpili do eliminacji rejonowych .....

Liczba uczniów uprawnionych do dostosowania warunków przebiegu Konkursu do indywidualnych potrzeb psychofizycznych ucznia zgodnie z § 12 Regulaminu Konkursu .....

Liczba uczniów, którzy skorzystali z dostosowania warunków, o których mowa w § 12 Regulaminu Konkursu .....

Liczba uczniów zakwalifikowanych do etapu wojewódzkiego .....

Wykaz uczestników eliminacji rejonowych należy opracować w tabeli sporządzonej w aplikacji Excel zawierającej następujące kolumny:

Lp., kod ucznia, imię ucznia, nazwisko ucznia, data, miejsce urodzenia, klasa, liczba uzyskanych punktów, imię nauczyciela, nazwisko nauczyciela, nazwa szkoły, miejscowość, kod pocztowy, poczta, telefon, faks, e-mail, gmina, powiat, wydział/delegatura KO, imię i nazwisko dyrektora szkoły.

.....
miejscowość, data

.....
podpis Przewodniczącego Komisji Konkursowej

**Wykaz uczestników
etapu rejonowego Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Geografii
dla uczniów dotychczasowych gimnazjów woj. śląskiego
w roku szkolnym 2017/2018
zakwalifikowanych do etapu wojewódzkiego**

(posortować według punktacji, począwszy od najwyższej liczby punktów)

Wykaz uczestników eliminacji rejonowych zakwalifikowanych do etapu wojewódzkiego należy opracować w tabeli w aplikacji Excel zawierającej następujące kolumny:

Lp., kod ucznia, imię ucznia, nazwisko ucznia, data, miejsce urodzenia, klasa, liczba uzyskanych punktów, imię nauczyciela, nazwisko nauczyciela, nazwa szkoły, miejscowość, kod pocztowy, poczta, telefon, faks, e-mail, gmina, powiat, wydział/delegatura KO, imię i nazwisko dyrektora szkoły.

.....
miejscowość, data

.....
podpis Przewodniczącego Komisji Konkursowej

**Kuratorium Oświaty
w Katowicach
ul. Powstańców 41 A
40-024 Katowice**

**Protokół
etapu wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Geografii
dla uczniów dotychczasowych gimnazjów woj. śląskiego
w roku szkolnym 2017/2018**

Wojewódzka Komisja Konkursowa w składzie:

Przewodniczący .....

Członkowie

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....
11. ....

stwierdza, że etap wojewódzki Konkursu Przedmiotowego z Geografii dla uczniów dotychczasowych gimnazjów woj. śląskiego w roku szkolnym 2017/2018 został przeprowadzony zgodnie z Regulaminem zatwierdzonym przez Śląskiego Kuratora Oświaty.

Wykaz wszystkich uczestników etapu wojewódzkiego konkursu należy opracować w tabeli sporządzonej w aplikacji Excel zawierającej następujące kolumny:

Lp., kod ucznia, imię ucznia, nazwisko ucznia, data, miejsce urodzenia, klasa, liczba uzyskanych punktów, imię nauczyciela, nazwisko nauczyciela, nazwa szkoły, miejscowość, kod pocztowy, poczta, telefon, faks, e-mail, gmina, powiat, wydział/delegatura KO, imię i nazwisko dyrektora szkoły.

Liczba uczniów, którzy uzyskali tytuł laureata .....

Obserwator .....

imię, nazwisko

.....

nazwa instytucji

.....

podpis

.....
miejscowość, data

.....
podpis Przewodniczącego
Wojewódzkiej Komisji Konkursowej

**Kuratorium Oświaty
w Katowicach
ul. Powstańców 41 A
40-024 Katowice**

**Lista laureatów
Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Geografii
dla uczniów dotychczasowych gimnazjów woj. śląskiego
w roku szkolnym 2017/2018**

Wojewódzka Komisja Konkursowa w składzie:

Przewodniczący .....

Członkowie

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....
11. ....

stwierdza, że laureatami Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Geografii dla uczniów dotychczasowych gimnazjów woj. śląskiego w roku szkolnym 2017/2018 zostali następujący uczniowie:

Wykaz laureatów konkursu należy opracować w tabeli sporządzonej w aplikacji Excel zawierającej następujące kolumny:

Lp., kod ucznia, imię ucznia, nazwisko ucznia, data, miejsce urodzenia, klasa, liczba uzyskanych punktów, imię nauczyciela, nazwisko nauczyciela, nazwa szkoły, miejscowość, kod pocztowy, poczta, telefon, faks, e-mail, gmina, powiat, wydział/delegatura KO, imię i nazwisko dyrektora szkoły.

Ogólna liczba laureatów wynosi .....

.....
miejscowość, data

.....
*podpis Przewodniczącego
Wojewódzkiej Komisji Konkursowej*

**Kuratorium Oświaty
w Katowicach
ul. Powstańców 41 A
40-024 Katowice**

**Lista finalistów
Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego
z Geografii
dla uczniów dotychczasowych gimnazjów woj. śląskiego
w roku szkolnym 2017/2018**

Wojewódzka Komisja Konkursowa w składzie:

Przewodniczący .....

Członkowie 1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....
11. ....

stwierdza, że finalistami Konkursu Przedmiotowego z Geografii dla uczniów dotychczasowych gimnazjów woj. śląskiego w roku szkolnym 2017/2018 zostali następujący uczniowie:

Wykaz finalistów konkursu należy opracować w tabeli sporządzonej w aplikacji Excel zawierającej następujące kolumny:

Lp., kod ucznia, imię ucznia, nazwisko ucznia, data, miejsce urodzenia, klasa, liczba uzyskanych punktów, imię nauczyciela, nazwisko nauczyciela, nazwa szkoły, miejscowość, kod pocztowy, poczta, telefon, faks, e-mail, gmina, powiat, wydział/delegatura KO, imię i nazwisko dyrektora szkoły.

Ogólna liczba finalistów wynosi .....

.....
miejscowość, data

.....
*podpis Przewodniczącego
Wojewódzkiej Komisji Konkursowej*

KARTA UCZESTNIKA KONKURSU PRZEDMIOTOWEGO¹

Każdy uczestnik II i III etapu powinien posiadać kartę do kodowania opracowaną komputerowo. Dyrektor szkoły odpowiada za przygotowanie karty zgodnie z załączonym wzorem.

1. Nazwisko ucznia	
2. Imię ucznia	
3. Data i miejsce urodzenia ucznia	
4. Imiona i nazwiska rodziców/prawnych opiekunów:	
• Matka/prawny opiekun	
• Ojciec/prawny opiekun	
5. Pełna nazwa szkoły	
6. Klasa	
7. Adres szkoły	
8. Powiat	
9. Gmina	
10. Nr tel. szkoły, e-mail szkoły	
11. Wydział/Delegatura Kuratorium Oświaty, na terenie której znajduje się szkoła	
12. Imię i nazwisko, stopień naukowy² osoby przygotowującej ucznia do Konkursu	
13. Numer kodowy wypełnia członek Komisji Konkursowej w dniu Konkursu	

.....
data

.....
podpis i pieczęć Dyrektora Szkoły

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922):

- administratorem danych osobowych uczestników konkursu, zawartych w karcie do kodowania, jest Kuratorium Oświaty w Katowicach, ul. Powstańców 41A
- dane osobowe uczestników konkursu będą przetwarzane w związku z organizacją konkursu
- uczestnik konkursu ma prawo dostępu do treści swoich danych oraz ich poprawy
- obowiązek podania danych osobowych przez uczestników konkursu wynika z § 5 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 roku w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. z 2002 r. nr 13, poz. 125 z późn. zm.)

ZGODA NA PUBLIKACJE WYNIKÓW

Wyrażam zgodę³ na przetwarzanie danych osobowych i publikację wyników konkursu mojego dziecka na stronach internetowych Organizatorów i Kuratorium Oświaty, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922).

.....
data

.....
imię, nazwisko rodzica/prawnego opiekuna

.....
podpis

BRAK ZGODY NA PUBLIKACJE WYNIKÓW

Wyrażam zgodę³ na przetwarzanie danych osobowych i **nie wyrażam zgody⁴** na publikację wyników konkursu mojego dziecka na stronach internetowych Organizatorów i Kuratorium Oświaty, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922)

.....
data

.....
imię, nazwisko rodzica/prawnego opiekuna

.....
podpis

¹ WZÓR – PROSZĘ WYPEŁNIĆ KOMPUTEROWO

² wpisać tylko w przypadku posiadania stopnia naukowego doktora lub wyższego

³ wyrażenie zgody na przetwarzanie danych osobowych jest obligatoryjne i wynika z Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 roku w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. z 2002 r. nr 13, poz. 125 z późn. zm.).

⁴ W przypadku braku zgody rodzica/prawnego opiekuna na publikację na stronach internetowych organizatorów nie będą publikowane wyniki ucznia